

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS Nr. 1351/2008/EK

(2008. gada 16. decembris),

ar ko izveido daudzgadu Kopienas programmu to bērnu aizsardzībai, kuri izmanto Internetu un citas saziņas tehnoloģijas

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 153. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Eiropas Savienībā interneta un citu saziņas tehnoloģiju, piemēram, mobilo tālrunu, lietojuma apmēri joprojām ievērojami palielinās, un visiem pilsoņiem dod lielas iespējas, *inter alia*, dalības, saziņas un radošuma ziņā. Tomēr joprojām pastāv risks bērniem un tehnoloģiju ļaunprātīgas izmantošanas gadījumi, un līdz ar tehnoloģiju un sabiedrības uzvedības paradumu izmaiņām joprojām rodas jauni riska un nepareizas izmantošanas veidi. Būtu jāveic pasākumi ES mērogā, lai aizsargātu bērnu fizisko, garīgo un morālo integritāti, ko varētu vājināt viņu piekļuve neatbilstīgam saturam. Turklāt, lai mudinātu pilsoņus izmantot iespējas un baudīt Interneta un citu saziņas tehnoloģiju piedāvātās priekšrocības, ir vajadzīgi arī pasākumi to drošākas izmantošanas sekmēšanai.

⁽¹⁾ OV C 224, 30.8.2008., 61. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 22. oktobra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts) un Padomes 2008. gada 9. decembra Lēmums.

- (2) Komisijas paziņojums “i2010 – Eiropas informācijas sabiedrība izaugsmei un nodarbinātībai” (COM(2005) 0229), kas attīsta Lisabonas stratēģiju, ir mēģinājums panākt Komisijas informācijas sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu politikas virzienu saskaņu, lai stiprinātu informācijas un saziņas tehnoloģiju lielo ieguldījumu dalībvalstu ekonomikā. Viens no tās mērķiem ir Eiropas vienotas informācijas telpas izveide, kas nodrošinātu drošus sakarus ar lielu joslas platumu par pieejamu cenu, bagātīgu un daudzveidīgu saturu un digitālos pakalpojumus.

- (3) Kopienas tiesiskajā regulējumā, kas attiecas uz digitālā satura problēmām informācijas sabiedrībā, ir iekļauti noteikumi nepilngadīgo aizsardzībai ⁽³⁾, privātās dzīves neaizskaramības aizsardzībai ⁽⁴⁾ un par pakalpojumu sniedzēju starpnieku atbildību ⁽⁵⁾. Padomes Pamatlēmumā 2004/68/JHA (2003. gada 22. decembris) par bērnu seksuālās izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu ⁽⁶⁾ ir noteikts prasību minimums dalībvalstīm pārkāpumu un atbilstīgu sankciju noteikšanai. Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikums 2006/952/EK (2006. gada 20. decembris) par nepilngadīgo personu un cilvēka cieņas aizsardzību un par tiesībām uz atbildi saistībā ar Eiropas audiovizuālo un tiešsaistes informācijas pakalpojumu nozares konkurētspēju ⁽⁷⁾ pamatojas uz Padomes Ieteikumu (1998. gada 24. septembris) 98/560/EK par Eiropas audiovizuālo un informācijas pakalpojumu nozares konkurētspējas attīstību, veicinot valstu programmas, kuru mērķis ir panākt pielīdzināmu un efektīvu nepilngadīgo personu un cilvēku cieņas aizsardzības līmeni ⁽⁸⁾, nosakot pamatnostādnes valstu pašregulācijas izstrādei un paplašinot rīcības jomu, iekļaujot plašsaziņas līdzekļu izpratni, sadarbību un pieredzes un paraugprakses apmaiņu starp regulējošām, pašregulējošām un koregulējošām iestādēm un pasākumus pret diskrimināciju visos plašsaziņas līdzekļos.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/65/EK (2007. gada 11. decembris), ar ko groza Padomes Direktīvu 89/552/EEK par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos (“Audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu pakalpojumi bez robežām”) (OV L 332, 18.12.2007., 27. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (Direktīva par privātās dzīves aizsardzību un elektronisko komunikāciju) (OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (“Direktīva par elektronisko tirdzniecību”) (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ OV L 13, 20.1.2004., 44. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 378, 27.12.2006., 72. lpp.

⁽⁸⁾ OV L 270, 7.10.1998., 48. lpp.

- (4) Joprojām būs jāvēršas pret bērniem potenciāli kaitīgu saturu, īpaši pornogrāfiska rakstura materiāliem, un nelegālu saturu, īpaši materiālos, kuros attēlota bērnu izmantošana. Vienlaikus joprojām ir nepieciešami pasākumi, lai novērstu bērnu kļūšanu par kaitējošu vai nelikumīgu rīcību upuriem, kā rezultātā tiek nodarīts fizisks un psiholoģisks kaitējums, un bērnu pamudināšanu atdarināt šādu rīcību, nodarot pāri sev un citiem. Īpaši būtu jācenšas rast risinājumus, kas informācijas un saziņas tehnoloģiju vidē novērstu pieaugušo tišus priekšlikumus tikties ar bērnu, lai viņu seksuāli izmantotu. Vienlaikus īpaša uzmanība būtu jāpievērš vienaudžu atbalsta sistēmai.
- (5) Rīcībai būtu jānovērš arī tas, ka Internetā un/vai interaktīvajā digitālā tehnoloģiju vidē, tostarp mobilo telefonu saziņas vidē, bērni kļūst par draudu, vardarbības un pazušanas upuriem.
- (6) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 276/1999/EK (1999. gada 25. janvāris), ar ko pieņem Kopienas daudzgadu rīcības plānu par interneta un jaunu tiešsaistes tehnoloģiju drošākas lietošanas veicināšanu, apkarojot nelegālu un kaitīgu saturu, jo īpaši attiecībā uz bērnu un nepilngadīgo aizsardzību⁽¹⁾ (Drošāka interneta rīcības plāns 1998.–2004. gadam), un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 854/2005/EK (2005. gada 11. maijs), ar ko izveido daudzgadu Kopienas programmu interneta un jauno tiešsaistes tehnoloģiju drošākas izmantošanas veicināšanai⁽²⁾ (Programma “Drošāks internets plus” 2005. līdz 2008. gadam), ir nodrošinājuši Kopienas finansējumu, kas ir sekmīgi veicinājis dažādas ierosmes un ir devis pievienoto vērtību Eiropai, kā apliecināts Eiropas Parlamentam, Padomei un Reģionu komitejai iesniegtajos programmas novērtējumos (COM(2001) 0690, COM(2003) 0653, COM(2006) 0663).
- (7) Papildus iepriekšējo programmu novērtējumu konstatējumiem, vairākās *Eurobarometer* aptaujās un sabiedriskajā apspriešanā ir skaidri izteikta vajadzība saglabāt dalībvalstīs īstenotos pasākumus, kas ļauj ziņot par nelegālu saturu un palielina informētību.
- (8) Ar šo lēmumu izveidotajai programmai, *inter alia*, būtu jāpalīdz izstrādāt izglītības paketes vecākiem, aprūpētājiem, skolotājiem un pedagogiem.
- (9) Jauna veida risku bērniem rada tehnoloģijas, kas attīstās, Interneta un citu saziņas tehnoloģiju lietošanas veidu izmaiņas pieaugušo un bērnu vidū, kā arī sabiedrības uzvedības paradumu pārmaiņas. Lai labāk izprastu šīs izmaiņas, ir jāstiprina zināšanu bāze, ko var izmantot efektīvas rīcības izstrādāšanai. Būtu jāapvieno vairāki pasākumi un rīcības virzieni, izveidojot daudzšķautņainu kompleksu, kura elementi cits citu papildina; tajā būtu jāiekļauj, piemēram, pasākumus drošas un atbildīgas Interneta izmantošanas veicināšanai, turpmāku palīgtechnoloģiju izstrādi un paraugprakses apmaiņas sekmēšanu, iekļaujot to rīcības kodeksos, kuros būtu apkopoti vispārpieņemti rīcības standarti, vai sadarbību ar nozares pārstāvjiem saskaņotu mērķu sasniegšanā.
- (10) Programmai būtu jāatbalsta pasākumi, ar kuriem tiek veicināts bērniem nekaitīgs saturs.
- (11) Sakarā ar plašsaziņas līdzekļu mainīgo vidi, ko rada jaunās tehnoloģijas un plašsaziņas līdzekļu inovācijas, ir nepieciešams iemācīt bērniem, kā arī vecākiem, aprūpētājiem, skolotājiem un pedagogiem droši un efektīvi izmantot tiešsaistes informācijas pakalpojumus.
- (12) Būtu jācenšas pasargāt bērnus, piemēram, izstrādājot efektīvas vecuma pārbaudes sistēmas un brīvprātīgas sertificēšanas marķējumus.
- (13) Ņemot vērā problēmas globālo raksturu, būtiski svarīga ir starptautiskā sadarbība. Nelegālu saturu var izgatavot vienā valstī, glabāt otrā, bet piekļūt tam un to lejupielādēt var visā pasaulē. Lai aizsargātu bērnus no starptautiska līmeņa riska, kurā iesaistītas trešās valstis, būtu jāstiprina starptautiskā sadarbība, ko veicinājušas Kopienas sadarbības sistēmu izveides struktūras. Abpusēji izdevīga var būt paraugprakses apmaiņa starp Eiropas organizācijām un organizācijām no citiem pasaules reģioniem.
- (14) Visas dalībvalstis ir ratificējušas 1989. gada 20. novembra ANO Konvenciju par bērnu tiesībām, saskaņā ar kuru parakstītājvalstīm ir jāpieņem vajadzīgie valsts, divpusējie un daudzpusējie pasākumi, lai novērstu bērnu jebkāda veida ekspluatāciju, un jāveic vajadzīgie likumdošanas, administratīvie un citi pasākumi konvencijā noteikto tiesību nodrošināšanai, attiecīgā gadījumā veicot starptautisko sadarbību.
- (15) Pasākumi, ko ir pilnvarota pieņemt Komisija saskaņā ar tai uzticētajām ieviešanas pilnvarām, kas tai piešķirtas ar šo lēmumu, ir galvenokārt vadības pasākumi saistībā ar tādas programmas īstenošanu, kurai ir nozīmīga ietekme uz budžetu Padomes Lēmuma 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību⁽³⁾, 2. panta a) punkta izpratnē. Tāpēc šādi pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar minētā lēmuma 4. pantā paredzēto vadības procedūru.

⁽¹⁾ OV L 33, 6.2.1999., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 149, 11.6.2005., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

- (16) Komisijai būtu jānodrošina papildināmība un sinerģija ar saistītajām Kopienas ierosmēm un programmām.
- (17) Ar šo lēmumu programmai paredz finansējumu, kas budžeta lēmēj institūcijai ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsauce, kā paredzēts 37. punktā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīgumā (2006. gada 17. maijs) par budžeta disciplīnu un pareizu finanšu pārvaldību⁽¹⁾.
- (18) Ņemot vērā to, ka šā lēmuma mērķus to starptautiskā rakstura dēļ nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un to, ka Eiropas mēroga rīcības jomas un ietekmes dēļ šā lēmuma mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (19) Šajā lēmumā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas noteikti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un jo īpaši tās 3. panta 1. punktā un 7., 8. un 24. pantā,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Programmas mērķis

1. Šajā lēmumā ir noteikta Kopienas programma Interneta un jauno tiešsaistes tehnoloģiju drošākas izmantošanas veicināšanai, jo īpaši attiecībā uz bērniem, un cīņai pret nelegālu saturu un kaitīgu rīcību tiešsaistē.

Programmas nosaukums ir "Drošāka Interneta" programma (turpmāk "programma").

2. Izvērs šādas rīcības jomas:

- a) sabiedrības informētības nodrošināšana;
- b) cīņa pret pretlikumīgu saturu un kaitējošu rīcību tiešsaistē;
- c) drošākas tiešsaistes vides veicināšana;
- d) zināšanu bāzes izveide.

Darbības, ko veiks šajās jomās, ir izklāstītas I pielikumā.

Programmu īsteno saskaņā ar III pielikumu.

3. Šajā lēmumā "bērni" nozīmē personas, kuras nav sasniegušas 18 gadu vecumu, ja vien saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem viņiem pirms šā vecuma sasniegšanas pie konkrētiem nosacījumiem neiestājas pilna rīcībspēja.

2. pants

Līdzdalība

1. Programmā var iesaistīties juridiskas personas, kas veic uzņēmējdarbību:

- a) dalībvalstīs;
 - b) Eiropas Brīvās Tirdzniecības Apvienības (EBTA) valstīs, kuras ir Eiropas Ekonomiskās Zonas (EEZ) dalībvalstis, saskaņā ar EEZ līgumā minētajiem nosacījumiem;
 - c) pievienošanās valstīs un kandidātvalstīs, uz kurām attiecināms pirmspievienošanās stratēģiju, saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos noteiktajiem vispārējiem principiem un noteikumiem šo valstu dalībai Kopienas programmās;
 - d) Rietumbalkānu valstīs un Eiropas kaimiņattiecību politikas valstīs, saskaņā ar noteikumiem, kas stājas spēkā pēc tam, kad ar šīm valstīm ir noslēgti pamatnolīgumi par to dalību Kopienas programmās;
 - e) trešā valstī, kura ir tāda ar Kopienas noslēgta starptautiska nolīguma puse, saskaņā ar kura noteikumiem vai pamatojoties uz kuru tā veic finansiālu ieguldījumu programmā;
2. Programmā var iesaistīties arī starptautiskas organizācijas un juridiskas personas, kas veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, kas nav minētas 1. punkta b) līdz e) apakšpunktā, saskaņā ar III pielikumā minētajiem nosacījumiem.

3. pants

Komisijas pilnvaras

1. Komisija ir atbildīga par programmas īstenošanu.

⁽¹⁾ OV C 139, 14.6.2006., 1. lpp.

2. Komisija uz šā lēmuma pamata izstrādā gada darba programmas.

3. Īstenojot programmu, Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm nodrošina tās vispārējo atbilstību citām attiecīgajām Kopienas politikas jomām, programmām un rīcībām un tās komplementaritāti minētajam.

4. Komisija pieņem lēmumu saskaņā ar Līguma 4. panta 2. punktā minēto procedūru, lai:

a) pieņemtu un mainītu gada darba programmas, tostarp noteiktu starptautiskās sadarbības prioritārās jomas;

b) novērtētu pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus iesniegtos projektus Kopienas budžetam, kuros Kopienas ieguldījuma summa ir EUR 500 000 vai lielāka par to;

c) īstenotu programmas novērtēšanas pasākumus.

5. Komisija informē 4. pantā minēto komiteju par programmas īstenošanas gaitu. Jo īpaši Komisija nekavējoties informē šo komiteju par visiem pieņemtajiem atlases lēmumiem jautājumos, uz ko neattiecas šā panta 4. punkta rīcības joma.

4. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz Komiteja.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 4. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 4. panta 3. punktā noteiktais termiņš ir trīs mēneši.

5. pants

Uzraudzība un novērtēšana

1. Lai nodrošinātu efektīvu Kopienas atbalsta izmantošanu, Komisija nodrošina, ka rīcībām, ko īsteno saskaņā ar šo lēmumu, veic iepriekšēju novērtēšanu, uzraudzību un novērtēšanu pēc to pabeigšanas.

2. Komisija uzrauga programmas projektu īstenošanu.

3. Komisija novērtē veidu, kādā šie projekti ir izpildīti, un to ietekmi, lai noteiktu, vai ir sasniegti tiem sākotnēji izvirzītie mērķi.

4. Vēlākais līdz 2011. gada 24. jūnijam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par 1. panta 2. punktā paredzēto rīcības jomu īstenošanu.

5. Programmas rīcības beigās Komisija iesniedz nobeiguma novērtējuma ziņojumu.

6. pants

Finanšu noteikumi

1. Programma attiecas uz piecu gadu laikposmu, sākot no 2009. gada 1. janvāra.

2. Finansējums programmas īstenošanai laikā no 2009. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim ir EUR 55 000 000.

3. Gada apropriācijas laikposmam no 2009. līdz 2013. gadam apstiprina budžeta lēmēj institūcija, ņemot vērā finanšu shēmu.

4. Paredzamais izdevumu sadalījums sniegts II pielikumā.

7. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Strasbūrā, 2008. gada 16. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

H.-G. PÖTTERING

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

B. LE MAIRE

I PIELIKUMS

RĪCĪBAS

Ievads

Programmas mērķis ir veicināt drošāku Interneta un citu saziņas tehnoloģiju ("tiešsaistes tehnoloģiju") lietošanu, šajā sakarā izglītot lietotājus, jo īpaši bērnus, vecākus, aprūpētājus, skolotājus un pedagogus un cīnīties pret nelegālu saturu un kaitējošu rīcību tiešsaistē.

Lai sasniegtu šo mērķi, programmā tiks pievērsta uzmanība praktiskai palīdzībai lietotājiem, jo īpaši bērniem, vecākiem, aprūpētājiem, skolotājiem un pedagogiem, veicinot daudzpusēji ieinteresēto personu partnerību veidošanu.

Programmas vispārējais mērķis ir veicināt drošāku tiešsaistes tehnoloģiju lietošanu, jo īpaši bērnu vidē, sekmēt drošas tiešsaistes vides attīstību, samazināt tiešsaistē izplatītā nelegālā satura daudzumu, cīnīties pret potenciāli kaitējošu rīcību tiešsaistē (tostarp bērnu psiholoģisku manipulāciju, kuras mērķis ir seksuāla izmantošana un uzmāksšanās, kas izpaužas, pieaugušajam iegūstot bērna uzticību ar nolūku pastrādāt seksuālu vardarbību, iebiedēšanu tiešsaistē un tādu datņu ievietošanu, kurās ir attēli ar fizisku un/vai psiholoģisku agresiju) un nodrošināt sabiedrības informētību par tiešsaistē pastāvošo risku un veicamajiem piesardzības pasākumiem, kā arī, pamatojoties uz veiksmīgu praksi, izstrādāt pedagogiskus rīkus.

Lai nodrošinātu saskaņotu pieeju riskam gadījumos, kur saturam un pakalpojumiem var piekļūt un tos var lietot gan tiešsaistē, gan bezsaistē, piemēram, attiecībā uz videospēlēm, programmā var tik veltīta uzmanība abu veidu piekļuvei un lietošanai.

Programma tiks īstenota četrās galvenajās turpmāk minētajās rīcības jomās:

1) *Sabiedrības informēšana*

Darbību mērķis būs sabiedrības, jo īpaši bērnu, vecāku, aprūpētāju, skolotāju un pedagogu informētības palielināšana par iespējām un risku saistībā ar tiešsaistes tehnoloģiju lietošanu un personīgās drošības saglabāšanu tiešsaistē. Tie arī pievērsīsies iespējām un apdraudējumiem, ko rada pakalpojumi, kas izmanto jaunas izplatīšanas platformas, piemēram, audiovizuālus pakalpojumus, izmantojot mobilo telefonu tīklus. Attiecīgā gadījumā informācijas materiāliem jābūt pieejamiem daudzās valodās. Galvenās rīcības, ko ir plānots veikt, ir šādas:

1. Sabiedrības informētības palielināšana un informācijas izplatīšana par tiešsaistes tehnoloģiju drošāku izmantošanu.

Darbības saskaņoti veicinās sabiedrības informētību visā Eiropas Savienībā, nesot pozitīvu vēsti par iespējām plašāk un intensīvāk izmantot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, reizē pietiekami informējot par apdraudējumiem un kā tos novērst. Tiks veicinātas rīcības, lai bērni varētu apzinīgi izmantot tiešsaistes tehnoloģijas, jo īpaši veicinot plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi vai plašsaziņas līdzekļu izglītības programmas. Darbības veicinās finansiāli izdevīgu līdzekļu izstrādi noderīgas informācijas izplatīšanai liela lietotāju skaitam, piemēram, izmantojot sadarbību ar plašsaziņas informācijas līdzekļiem, izmantojot tiešsaisti, lai izplatītu lietotāju radītu saturu, kā arī izmantojot izglītības sistēmu. Metodes, kā izplatīt un pasniegt vēstījumus, pielāgos dažādām mērķa grupām (dažādu vecuma grupu bērniem un viņu vecākiem, kā arī pedagogiem).

2. Kontaktpunktu nodrošināšana, kur vecāki un bērni var saņemt atbildes uz jautājumiem par to, kā saglabāt savu drošību tiešsaistē, tostarp padomus, kā vērsties pret uzmācību un iebiedēšanu tiešsaistē.

Darbību mērķis būs ar konsultācijām par attiecīgo informāciju un veicamajiem piesardzības pasākumiem sniegt lietotājiem zināšanas un prasmes, lai viņi spētu izdarīt apzinātu un atbildīgu izvēli.

3. Mudināt izvērst efektīvas un finansiāli izdevīgas informētības paaugstināšanas metodes un instrumentus.

Rīcību mērķis būs uzlabot attiecīgās informētības paaugstināšanas metodes un instrumentus ar mērķi tos ilgtermiņā padarīt vēl iedarbīgākus un finansiāli izdevīgākus.

4. Vislabākās prakses apmaiņas un pārrobežu sadarbības nodrošināšana ES mērogā.

Tiks veiktas rīcības, lai nodrošinātu efektīvu pārrobežu sadarbību ES un efektīvu vislabākās prakses, instrumentu, metožu, pieredzes un informācijas apmaiņu.

5. Vislabākās prakses apmaiņas un sadarbības nodrošināšana starptautiskā mērogā.

Rīcību mērķis būs veicināt starptautiska līmeņa sadarbību un apmaiņu ar vislabāko praksi, instrumentiem, metodēm, pieredzi un informāciju, lai atbalstītu kopēju pieeju un darba metodes un lai uzlabotu un pilnveidotu globālu ierosmju iedarbīgumu un rentabilitāti, ka arī palielinātu to apmērus.

2) *Cīņa pret nelegālu saturu un kaitējošu rīcību tiešsaistē*

Darbību mērķis ir samazināt tiešsaistē apritē esošā nelegālā satura daudzumu un atbilstīgi cīnīties ar kaitējošu rīcību tiešsaistē, pievēršot īpašu uzmanību tādu problēmu risināšanai kā bērnu seksuālo izmantošanu attēlojoša materiāla izplatīšana tiešsaistē, uzmācšanās nepilngadīgajiem tiešsaistē un kiberiebiedēšana. Galvenās rīcības, ko plānots veikt, ir šādas.

1. Nodrošināt sabiedrībai kontaktpunktus un bezmaksas zvanu centrus ziņošanai par nelegālu saturu un kaitējošu rīcību tiešsaistē.

Darbības nodrošinās, lai šie kontaktpunkti darbotos efektīvi un būtu sabiedrībai atpazīstami, būtu cieši saistīti ar citām struktūrām, kas veic rīcības valstu mērogā (jo īpaši ar policijas vienībām, kas specializējas kibernetizētos) un sadarbības ES mērogā, lai risinātu starptautiskas nozīmes problēmas un apmainītos ar paraugpraksēm. Šie kontaktpunkti nodrošinās arī sabiedrībai nepieciešamo informāciju, kā ziņot par nelegālu saturu un kā novērtēt tiešsaistes informācijas pakalpojumu saturu, kas varētu fiziski, garīgi vai morāli kaitēt bērnu integritātei.

2. Cīņa ar kaitējošu rīcību tiešsaistē, jo īpaši ar uzmācšanos nepilngadīgajiem seksuālas vardarbības pastrādāšanas nolūkā un kiberiebiedēšanu. Darbību mērķis būs cīnīties ar uzmācšanos tiešsaistē un kiberiebiedēšanu.

Rīcībās tiks risināti tehniska, psiholoģiska un socioloģiska rakstura jautājumi saistībā ar šīm problēmām un tiks veicināta iesaistīto personu sadarbība un koordinācija.

3. Tādu tehnisku risinājumu izstrādes un ieviešanas veicināšana, kas palīdzēs apkarot nelegālu un kaitīgu saturu tiešsaistē, un gala lietotāju informēšana par to, kā šo tehnoloģiju varētu piemērot.

Darbības sekmēs tādu iedarbīgu tehnoloģisko rīku – jo īpaši bezmaksas rīku, kas paredzēti iesaistītajām personām vienkāršai un vispārējai lietošanai – projektēšana, izstrāde vai pielāgošana un/vai veicināšana, kas palīdzētu cīnīties ar nelegālu saturu un kaitējošu uzvedību tiešsaistē, un jāmudina pakalpojumu sniedzējus veicināt drošu un atbildīgu savienojumu izmantošanu, lai bērni būtu aizsargāti pret nelikumīgām un kaitīgām darbībām. Iesaistītās puses ir jāinformē par šīs tehnoloģijas pieejamību un pareizu izmantošanu. *Inter alia*, varētu apsvērt šādus pasākumus:

- a) kvalitātes marķējuma pieņemšanu pakalpojumu sniedzējiem, lai lietotāji varētu viegli pārbaudīt, vai konkrētais pakalpojumu sniedzējs ievēro rīcības kodeksu;
- b) nodrošināt, ka tiešie lietotāji izmanto filtrus, kas neļauj tiešsaistes tehnoloģijām nosūtīt informāciju, kas apdraud bērnu fizisko, garīgo vai morālo integritāti;
- c) atbalsta un veicināšanas pasākumus, ar kuriem tiek izplatīts bērniem nekaitīgs saturs;
- d) rīcības, lai noskaidrotu, cik efektīvi ir rīki, kas izstrādāti sadarbībā ar Interneta nozari un kas ļauj tiesībsargājošām iestādēm tīmeklī izsekot noziedzniekus.

4. Iesaistīto personu sadarbības veicināšana un informācijas, pieredzes un vislabākās prakses apmaiņas sekmēšana ES un starptautiskā mērogā.

Darbību mērķis būs uzlabot cīņā ar nelegālu saturu un kaitējošu uzvedību iesaistīto personu rīcību koordināciju un sekmēt šo iesaistīto personu dalību un iesaistīšanos. Darbības jo īpaši veicinās starptautiskas pieredzes un ideju apmaiņu starp valdībām, tiesībsargājošām iestādēm, bezmaksas zvanu centriem, bankām, finanšu un kredītkaršu institūcijām, izmantoto bērnu konsultāciju centriem, bērnu labklājības organizācijām un Interneta nozari.

5. Sadarbības, informācijas un pieredzes apmaiņas izvērsšana cīņā pret nelegālu saturu tiešsaistē starptautiskā mērogā.

Darbību mērķis būs uzlabot sadarbību ar trešām valstīm, saskaņot nelikumīga un kaitējoša satura problēmu risināšanu tiešsaistē starptautiskā mērogā un sekmēt koordinētu saikņu izveidi starp dalībvalstu datubāzēm, kurās ir dati par bērnu izmantošanu, kā arī kopīgu pieeju un darba metožu izstrādi. Jo īpaši ir jāveic darbības, lai izveidotu ciešu sadarbību starp valsts iestādēm, policiju un kontaktpunktiem. Tiks veiktas rīcības, lai izveidotu kopēju ES datubāzi ar informāciju par bērnu seksuālu izmantošanu un nodrošinātu savienojumu ar Eiropolu.

6. Vēršanās pie domēnu nosaukumu reģistriem, ja tā vēl nav notikusi, un esošās sadarbības stiprināšana.

Ņemot vērā valstu tiesību aktus, darbību mērķis būs papildināt pašreizējās rīcības – uzlabot sadarbību ar domēnu nosaukumu reģistriem dalībvalstīs un veicināt pozitīvas attiecības ar reģistriem ārpus ES, lai sekmētu iespējami nelegāla satura agrāku atklāšanu un mazinātu to tīmekļa vietņu pastāvēšanas ilgumu, par kurām ir zināms, ka tās piedāvā bērnu seksuālas izmantošanas saturu.

3) *Drošākas tiešsaistes vides veicināšana*

Darbību mērķis būs tuvināt iesaistītās personas, lai veicinātu drošāku tiešsaistes vidi un aizsargātu bērnus no kaitīga satura. Galvenās rīcības, ko ir plānots veikt, ir šādas:

1. Iesaistīto personu savstarpējas sadarbības, informācijas, pieredzes un labākās prakses apmaiņas izvērsšana.

Darbību mērķis būs uzlabot sadarbību, saskaņot pieeju drošākas tiešsaistes vides izveidē bērniem un dot iespēju apmainīties ar vislabāko praksi un darba metodēm. Rīcību mērķis būs sniegt iesaistītajām personām atklātu platformu diskusijām par jautājumiem saistībā ar drošākas tiešsaistes vides veicināšanu un veidiem, kā aizsargāt bērnus no iespējami kaitējoša satura dažādās platformās.

2. Iesaistīto personu mudināšana izstrādāt un ieviest adekvātas pašregulācijas un kopregulācijas sistēmas. Rīcību mērķis būs sekmēt pašregulācijas un kopregulācijas ierosmju izveidošanu un ieviešanu un aicināt iesaistītās personas ņemt vērā bērnu drošību jaunu tehnoloģiju vai pakalpojumu izstrādes procesā.

3. Interneta pakalpojuma sniedzēju marķējuma izstrādes veicināšana un atbalstīšana.

Rīcību mērķis būs veicināt un atbalstīt Interneta pakalpojumu sniedzējus, lai tīmekļa vietnēm kā pašregulācijas rīku izstrādātu marķējumu "bērniem drošs". Šajās rīcībās var cita starpā ietvert iespēju meklēšanu, lai izstrādātu kopīgu aprakstošu simbolu sistēmu vai brīdinājumu ziņojumus ar norādi uz vecuma grupu un/vai satura īpatnībām, kuru dēļ noteikta ieteicamā vecuma grupa, tādējādi palīdzot lietotājiem labāk atpazīt potenciāli kaitīgu saturu tiešsaistē.

4. Rosināt bērnu iesaistīšanos drošākas tiešsaistes vides izveidē.

Rīcību mērķis būs ar speciālistu palīdzību iesaistīt bērnus, nodrošinot līdzsvarotu meiteņu un zēnu piedalīšanos, ar nolūku labāk izprast viņu pieredzi tiešsaistes tehnoloģiju lietošanā un viedokli par tām, kā arī par to, kā veicināt drošāku tiešsaistes vidi bērniem. Šādu iesaistīšanu regulāri iekļauj tādās darbībās kā Eiropas Forumā par bērnu tiesībām, Drošāka Interneta forumā un citos forumos.

5. Informēšanas izvērsšana par atbilstīgiem rīkiem cīņai ar kaitējošu saturu tiešsaistē.

Darbību mērķis būs palielināt jo īpaši vecākiem, aprūpētājiem, skolotājiem un pedagogiem pieejamo informācijas daudzumu par iespējami kaitējoša tiešsaistes satura apkarošanas rīku, piemēram, filtrēšanas sistēmu, rīcību un efektivitāti un pastāvīgi sniegt visiem lietotājiem vienkāršu izglītojošu informāciju, instrumentus un lietojumprogrammas, kas palīdzēs tiem cīnīties ar kaitējošu saturu dažādās platformās.

6. Nodrošināt saderību starp Eiropas Savienībā un starptautiski izmantoto pieeju.

Darbības veicinās iesaistīto personu savstarpēju sadarbību un apmaiņu ar informāciju, pieredzi un vislabāko praksi ES un starptautiskā mērogā.

4) *Zināšanu bāzes izveide*

Darbību mērķis būs izveidot zināšanu bāzi, ar ko atbilstīgi reaģētu uz esošiem un paredzamiem tiešsaistes vides lietošanas paņēmieniem un ar to saistīto apdraudējumu un sekām, lai tādējādi plānotu piemērotu rīcību ar mērķi panākt drošību tiešsaistē visiem lietotājiem. Šo zināšanu bāzes saturs jāpadara pieejams visām iesaistītajām pusēm un jāizplata visās dalībvalstīs. Galvenās rīcības, ko ir plānots veikt, ir šādas:

1. Atbalstīt koordinētu pieeju attiecībā uz pētījumiem saistītās jomās.

Rīcības nodrošinās saskaņotus centienus apvienot zinātniekus, kas darbojas bērnu drošības jomā tiešsaistē ES mērogā, rosināt starptautisku sadarbību un koordināciju un sagatavot regulārus apskatus par iepriekšējiem un jauniem pētījumiem.

2. Atjauninātas informācijas sniegšana par to, kā bērni lieto tiešsaistes tehnoloģijas.

Rīcības nodrošinās atjaunotu informāciju par to, kā bērni lieto tiešsaistes tehnoloģijas, un to, kā bērni, viņu vecāki, aprūpētāji, skolotāji un pedagogi izmanto iespējas un reaģē uz risku. Tiks nodrošināta kvantitatīvā un kvalitatīvā analīze. Darbību mērķis būs arī iegūt informāciju par bērnu rīcību, sastopoties ar apdraudējumiem tiešsaistes vidē, un izvērtēt to efektivitāti.

3. Statistikas un dažādu dalībvalstu tendenču analīze.

Pieņems rīcības, lai ļautu dalībvalstu tiesībsargājošām un citām attiecīgajām iestādēm samazināt pasākumu pārklāšanos un palielināt pašreizējo un turpmāko resursu izmantošanas efektivitāti.

4. Atbalsts pētījumiem par bērnu kļūšanu par vardarbības upuriem tiešsaistē.

Rīcību, kurās iekļauts dzimuma aspekts, mērķis būs izpētīt tehniskos, psiholoģiskos un socioloģiskos jautājumus saistībā ar bērnu kļūšanu par upuriem tiešsaistes vidē, tostarp par kiberebidēšanas, uzmācšanās problēmām, jautājumiem saistībā ar bērnu seksuālo izmantošanu attēlojošu materiālu tiešsaistē un jauna veida rīcību, kas bērniem var radīt kaitējuma risku.

5. Pētījumu veicināšana par tiešsaistes tehnoloģiju drošas lietošanas veidu efektīvu uzlabošanu.

Rīcības, iespējams, skars informētības palielināšanas metožu un instrumentu pētījumus un izmēģinājumus, veiksmīgas koregulācijas un pašregulācijas sistēmas, dažādus tehniskus un ar tehniku nesaistītus risinājumus, kā arī citus saistītus jautājumus.

6. Izpratnes uzlabošana par šībrīža un gaidāmo tehnoloģiju lietošanas ietekmi uz bērniem.

Rīcību, kurās iekļauts dzimuma aspekts, mērķis būs labāk izprast tiešsaistes tehnoloģijas psiholoģisko, uzvedības un socioloģisko ietekmi uz bērnu, sākot no ietekmes, ko rada nonācšana saskarē ar kaitīgu saturu un rīcību, līdz tādām parādībām kā uzmācšanās un kiberebidēšana, izmantojot dažādas platformas – no datoriem un mobila-jiem tālruniem līdz spēļu konsolēm un citām jaunām tehnoloģijām.

II PIELIKUMS

PAREDZAMĀIS IZDEVUMU SADALĪJUMS

1) Sabiedrības informēšanas nodrošināšana	48 %
2) Cīņa pret pretlikumīgu saturu un kaitējošu rīcību tiešsaistē	34 %
3) Drošākas tiešsaistes vides veicināšana	10 %
4) Zināšanu bāzes izveide	8 %

III PIELIKUMS

PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS METODES

- 1) Komisija īsteno programmu saskaņā ar I pielikumā norādīto tehnisko saturu.
- 2) Programmu īsteno ar šādām rīcībām:
 - A. *Dalītu izmaksu pasākumi*
 1. Izmēģinājuma projekti un paraugprakses pasākumi; *ad hoc* projekti jomās, kas ir nozīmīgas programmai, tostarp projekti, kas atspoguļo paraugpraksi vai esošo tehnoloģiju novatorisku izmantošanu.
 2. Sadarbības tīkli: sadarbības tīkli, kas pulcē vairākas ieinteresētās personas, lai nodrošinātu rīcību visā Eiropas Savienībā un lai veicinātu koordinējošus pasākumus un zināšanu tālāk nodošanu.
 3. Salīdzinoši Eiropas mēroga pētījumi par jauno tiešsaistes tehnoloģiju izmantošanu, kāds ir to radītais risks bērniem un kāda ir kaitējošas rīcības ietekme uz bērniem, viņu uzvedību un psiholoģiju, uzsverot ar tiešsaistes tehnoloģiju lietošanu saistīto seksuālo izmantošanu, pētījumus par paredzamajām riska situācijām uzvedības pārmaiņu vai tehnoloģisku pārmaiņu dēļ utt.
 4. Tehnoloģiju ieviešanas projekti.
 - B. *Papildu pasākumi*

Papildu pasākumi veicinās programmas īstenošanu vai turpmāko darbību sagatavošanu.

 1. Salīdzinošā novērtēšana un apsekojumi, lai iegūtu drošus datus par Interneta un jauno tiešsaistes tehnoloģiju drošāku izmantošanu visās dalībvalstīs, kas iegūti, izmantojot salīdzināmas metodes.
 2. Tādu tehnoloģiju tehniskā novērtēšana kā filtrēšanas tehnika, kas paredzēta Interneta un jaunu tiešsaistes tehnoloģiju drošākas lietošanas veicināšanai.
 3. Pētījumi par programmu un tās rīcībām.
 4. Informācijas apmaiņa, izmantojot konferences, seminārus, darba grupas vai citas sanāksmes, un saistītu darbību vadība.
 5. Darbības, kas saistītas ar izplatīšanu, informēšanu un komunikāciju.
- 3) Atbilstīgi 2. panta 2. punktam starptautiskās organizācijas un juridiskas personas, kas veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, drīkst piedalīties dalīto izmaksu rīcībās ar Kopienas finansējumu vai bez tā, saskaņā ar šādiem nosacījumiem:
 - a) rīcībai jābūt klasificētai kā starptautiskās sadarbības prioritātei, kā definēts gada darba programmā; šīs prioritātes var definēt pēc tematiskās darbības jomas, ģeogrāfiskās rīcības jomas vai abiem šiem kritērijiem;
 - b) gada darba programmā var definēt papildu kritērijus un nosacījumus, kas jāizpilda starptautiskām organizācijām un juridiskām personām, kas veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, lai saņemtu Kopienas finansējumu.